

Galesia

Nəkwəkwə yame Pol rimirai ramvən kimi niməhuak apa Galesia

Nəgkiarien kwəkwə kape nəkwəkwə e Galesia

?Pa rimirai nəkwəkwə e? Aposol Pol rimirai nəkwəkwə e.

?Rimirai ramvən kimi nipa? Rimirai ramvən kimi nəməhuak yamə mine kisarə apa yerkwanu minə apa Galesia. Pol rimirikakun niməhuak a ye nirikakunien nəriwəkien kafan.

?Nimraghien rhawor pən iran minə ye nipig rimirai? Nəməhuak minə kimisarə ye nipig əutən ye nipig Pol rimirai. Nəmə Gris khapsaah kimnhani nəfrakisien ye Yesu Kristo. Kini nəmə Isrel min khapsaah kimnhani nəfrakisien iran. Mərig nəmə Isrel tiksın kimnhani mə nəmə Gris yamə mine kamhani nəfrakisien ye Yesu tukasəkeikei misəri-pən loa minə kape Moses, rəmhen kin yame tukaməkeikei kivəh nao kimi əriə. Nəmə Isrel, rikiriə ramuh mətə mə nəmə Gris kamhani pawk nəfrakisien ye Yesu, mərig kipəh hanə nivəhyen nao kimi əriə, to khapəh nisatuatukien ye nimri Kughen.

?Rimirai nəkwəkwə e tuk naha? Nəmə Isrel kimishajoun mə nəmə Gris min tukasəkeikei misəri-pən loa kape Moses pəh Kughen tukrivəh miragh əriə iran. Mərig Pol rimirai nəkwəkwə e mə tukrini-əhu nhajounien kapəriə. Pol rorkeikei mə nəməhuak minə tukharkun mə nhatətəyen in swatuk yame Kughen ramor mə narmamə kisatuatuk ye nimrin, kini In ravəh miragh əriə yerkin agien. Mərig nivəhyen nao kimi narmamə, uə nəripənien loa, pəh nien mə swatuk yame Kughen tukrivəh miragh narmamə iran. Ye nipig a, nəmehua minə kape niməhuak kimisəkwətə apa Jerusalem masəgkiar kin nətərigien e, mhamə rhuvə əmə mə nəməhuak minə Gris tukhapəh nisəri-pənien loa kape Moses. Əvhuekin nəvsaoyen kin ye Wok Minə 15:1-35.

Pol ramokrən huvə irəria

1 ¹⁻² Piak mine nowinik yamə mine naksəhuak yerkwānu pisin pisin minə apa provins Galesia. Yo Pol, yo aposol kirik kape Kughen, yakamrai nəkwəkwə e mamher-pre kin kimi əmiə. Yo mine piautawə minə tiksin yamə mine kasəhuak eikin e yaksorkeikei mə jakhani rhuvə pre tuk əmiə. Yo e yermamə yame Yesu Kristo mine Tata Kughen kimirəvəhsi-haktə yo mə yo aposol kapəriu. Kughen e in e yame rimivəh miragh Yesu ye nimhəyen kafan. Pəh nien mə yermamə apnapig əmə kirik yame rimivəhsi-haktə yo, mərig Kughen. ³ Pəh Kughen e Rimtawə mine Yesu Kristo Yermaru kapətawə iriu tukwautə-pre kin nihuvəyen kapəriu kimi əmiə kini mwərəhu-pre nəmərinuyen raməmīr tuk əmiə. ⁴⁻⁵ Yesu Kristo rimneighan atuk kin nimraghien kafan mə tukrimhə tuk norien has kapətawə, kini mivəhsi-ta ətawə ye norien has minə mine nətərigien has minə kape tokrei tanə. In rimamhə meinai Tata Kughen rimnorkeikei mə tukror məkneikin.^a Ror pən, rhuvə mə kitawə taksəgnəgin Kughen kapətawə mamhavən, mhapəh nisorien infamien. Amen.

Nəvsaoyen Huvə, kirikianə əmə

⁶ Yakakur pik tuk əmiə meinai Kughen ripiokrən pə pə əmə kin əmiə kwuse, mivəhsi-pre apnapig əmə nihuvəyen kape Yesu kimi əmiə, mərig taktakun ai nimisəpəh Kughen, misap, mhakwasig kin nəgkiarien eikuə ⁷ yamə mine pəh nien mə Nəvsaoyen Huvə kape Kughen. Narmamə tiksin kamhaukreikin Nəvsaoyen Huvə kape Kughen mamhani nar pisin, mhani mhamə in e nəvsaoyen huvə, mamhavi karin nətərigien kapəmiə tukun, masor əmiə naksətəwao.^b ⁸ Mərig nar apnapig tukmə kimawə, uə agelo kirik kape rao ye neai ramni-ərhav nəgkiarien pisin kirik min, yame ripəh nəmhenien kin yame yimini-ərhav-pre ta tuk əmiə kupan, pəh Kughen tukrivəh-sipən in ye nap ehuə.^c ⁹ Yakwənhani-pre ta, mərig yakmə jaksim atuk min mamni mə tukmə yermamə kirik ramni-ərhav nəgkiarien pisin yame ripəh nəmhenien kin Nəvsaoyen Huvə yame nakwənharkun ta, pəh Kughen tukrivəh-si pən in ye nap ehuə.

¹⁰ Kafak nəgkiarien e in riskai, kini nar apnapig əmə tukmə narmamə tiksin rikiriə ripəh nagienien tuk yo, meinai yakorkeikei əmə mə Kughen rikin tukragien tuk nəgkiarien kafak. Tukmə yakaməgkiar əmə

^a 1:4 Gal 2:20 ^b 1:7 Wok 15:1,24 ^c 1:8 1 Kor 16:22

mə narmamə tiksın rikiriə tukragien tuk yo, to ripəh norien mə yo yorwək əfrakis kirik kape Kristo.^d

Kughen rimnokrən kin Pol

¹¹ Piak minə mine nowinik minə, yakorkeikei mə jakni-pre atuatur kimi əmiə mə Nəvsaoyen Huvə yame yakavəhsi-ərhav nipig mifam pəh nien mə nar kirik yame ramsi-pən ye nətərigien kape narmamə əmə.^e

¹² Kini Nəvsaoyen Huvə e, pəh nien mə yermamə kirik rimivəhsi-pə kimi yo, mamhajoun yo kin, mərig Yesu Kristo əmə In rimnor əpu kin kimi yo.

¹³ Kimiə nakwənharkun ta norien yamə mine yimnor kupan ye nipig yimikwasig kin nhatətəyən kape nəmə Isrel mimə jakhopni fam narmamə kape Yesu, moriah fam niməhuak minə, kini mor narpinien əusik-əusik kimi əriə.^f ¹⁴ Ye nipig a yo yimnamərer tim tim tuk nuknei norien kape nəmə Isrel, yame kafak kaha minə kimishajoun yo kin kupan. Yakirkun min rapita min yo minə tiksın yame yimisarha kwis kwis.^g

¹⁵ Yimnoriah pawk kafan narmamə minə, mərig Kughen rikin rehua tuk yo. Kupan, nipig yimnaməmir hanə ye tip nisinik, Kughen ruirpen ta yo. Kini rimauə ye nipig atuatur kafan, kini In rimnokrən kin yo mə jakuə kafan atuatur yermamə.^h ¹⁶ Kini məhitə ye nirkunien kafak mhajoun yo kin Tini Yesu, mə jakirkun huvə In, kini mivən mipiəvsao-ərhav kin Nəvsaoyen Huvə kafan kimi narmamə yamə mine pəh nien mə nəmə Isrel. Ye nipig a, yimipəh nivənien məm yermamə kirik mə tukrhajoun yo kin Nəvsaoyen Huvə e. ¹⁷ Kini yimipəh nivənien apa Jerusalem mə jakəm narmamə yamə mine kimivəhsi-haktə əriə kupan mə iriə aposol minə. Yimipəh nivənien mə iriə tukshajoun yo kin Nəvsaoyen Huvə kape Yesu. Ye nipig a, yo yimnəsok pihui mivən ikin kirik kamni kimə Arebia, kini mamarə, mirerig-pə min mivən apa yerkwani a Damaskes. ¹⁸ Mamvən, mamvən meriaji newk kisisər kimirhua mirhivən ta, kini yo yimnarə mirerig-pən min Jerusalem mə jakəm Pita.ⁱ Kini yimipəh narəyən aikin ror tu. Yimiwarə mirəvəh əmə nipig fiftin.^j ¹⁹ Kini ye nipig a, yimnəm əmə Jemes, naorahi Yesu Yermaru, mərig yimipəh nəmien aposol min kirik. ²⁰ Yakavəh kwəsu ye Kughen mə nəgkiarien yame yakamni in nəfrakisien.

²¹⁻²² Yimipəh narəyən rapomh pik apa faktə Jerusalem. Kini kwasig ikin, yimivən apa tanə Siria mine Silisia. Kini ye nipig a, narmamə yamə mine kasəhuak kimi Kristo yerkwani pisin pisin minə apa provins a Judia, kimnhapəh nisəmien yo, miseinein nimrik.^k ²³ Mərig kimnasərig əmə nəvsaoyen kirik mə, “Yermamə kirik e rimauə, in kapətawə tikmir. In rimoh ətawə tuk nəhuakien, mamoriah nimraghien kapətawə, kini

^d 1:10 1 Tes 2:4 ^e 1:11 Mat 16:17 ^f 1:13 Wok 8:3 ^g 1:14 Wok 22:3 ^h 1:15 Aes 49:1; Gal 2:7 ⁱ 1:18 Gris ramni mə nhag aposol a “Sefas.” ^j 1:18 Wok 9:26-27

^k 1:21 Wok 9:30

mamarkut mə tukroriah min kapətawə nhatətəyen. Mərig taktakun ai, in min ramni-ərhav nhatətəyen e.”²⁴ Kimisərig mhani vi vi Kughen tuk narimnar yamə mine In rimnor ye kafak nimraghien.

Aposol minə tiksın kimisəm Pol khamə Pol in aposol kirik

2¹⁻² Ramvən mamvən meriaji newk fotin kwənhauə minhavən ta, kini Kughen rimini-pə tuk yo mə jakaməkeikei mirerig faktə min apa Jerusalem. Kini kimru Banabas, yimiravən mirakir Taetas kimasir min mirhuvən Jerusalem. Yimisofugin kimawə nəməhuə minə kape niməhuak. Nipig yimisofugin tuk nəkwətəyen a, yimnamni-pən huvə nəgkiarien yamə mine yakamni-ərhav-pən tuk nəmə Gris. Yimnamni-pən huvə narimnar fam yame yakamni-ərhav, tamə yakni-ərhav nar kirik yame rikiriə rəsik mə ripəh natuatukien, mhani hah wok kafak tukun, misor əmə nar apnapig iran, kwənkwan rikək.¹ ³ Kini ye nipig a, rikik rimnəsik pik mə tukshek yo mə jakaməkeikei mini-pən tuk nəmə Gris mə tukaməkeikei kivəh nao kimi əriə. Mərig kimnhapəh nhaniyen. Kini yo kirik e Taetas, in yemə Gris, kipəh nivəh-pakwien nao kimin, mərig iriə kimnhapəh nhaniyen mə tukaməkeikei kivəh nao kimin. ⁴ Nəgkiarien ye nikarin kape nivəhyen nao kimi narmamə ramsi-pən ye narmamə tiksın yamə mine kaseikuə əmə mə iriə piautawə minə. Kini iriə kasəm huvə əmawə mə tuksəm-ru mə jaksəri-pən loa a uə nikam. Mərig kimawə yimisap ta kin loa mhavən tuk Yesu Kristo, kini misor kirikianə kimawə min. Kini kimawə pəh nien mə slef kape loa. Mərig narmamə minə a, rikiriə ripəh nagienien tuk kapəmawə nəgkiarien minə, kini misorkeikei mə tuksəko-pən əmawə fam ye loa mine kastom kape nhatətəyen kape nəmə Isrel. [Mamhani mə tukaməkeikei kivəh nao kimi nəmə Gris rəmhen kin Taetas.]^m ⁵ Mərig yimnhani-əhu əriə mhapəh nisorien mə kapəriə nəgkiarien tukrhaktə mapita kapəmawə. Kini kimawə yimnharaptəkin tim tim Nəvsaoyen Huvə e raməfrakis, mə kimiə min takharkun huvə.

⁶ Kini narmamə tiksın aikin kamni kimə iriə nəməhuə kape niməhuak. (Mərig ye nəmien kafak, yermamə yame ravəh nhag ehuə, mine yame ripəh nivəhyen nhag ehuə, iriu kwəm nəmhen əmə. Kini ye nimri Kughen, In ripəh nəvheikinien nhag minə a.) Kini narmamə minə a kimnhapəh nishajounien yo kin nəgkiarien vi kirik mə jakvən mini-ərhav. ⁷ Nikam. Kimnhapəh nisorien. Mərig iriə kimisəm mə Kughen, In rimirpen yo mə jakvən mini-ərhav Nəvsaoyen Huvə kimi nəmə Gris rəmhen kin yame rimirpen Pita mə tukrini-ərhav Nəvsaoyen Huvə kimi nəmə Isrel.ⁿ ^o ⁸ Kitawə kwənharkun mə Kughen rimnher-pən məknekın

¹ 2:1 Wok 15:2 ^m 2:4 Gal 1:7; 5:1,13 ⁿ 2:7 Ye nəgkiarien Gris ripəh niniyen “Nəmə Isrel” uə “nəmə Gris” mərig ramni “narmamə kivəh nao kimi əriə” mine “narmamə yame kipəh nivəhyen nao kimi əriə.” ^o 2:7 Wok 22:21

yo meinai kimisəm mə nəsaninien kape Kughen rimauə irak ye wok yakamor rəmhen kin aposol kape Yesu yame yakamni-ərhav nəgkiarien kimi nəmə kantri pisin pisin minə, rəmhen kin yame nəsaninien kafan ramuə ye Pita ye wok yame in ramor rəmhen kin aposol kape Yesu yame ramni-ərhav nəgkiarien kimi nəmə Isrel. ⁹Kini Jemes mine Pita mine Jon kamni ərisir kimə nuknei niməhuak misir. Nipig kimirhəm mirhirkun mə ye nihuvəyen kape Kughen, In rimivəhsi-pə wok e ye kwermik, kini kimirhuə mirhini-pə tuk əmru Banabas mə jakhavəh kwermimawə minə tuk wok, mamhani mə tuksəwhai wok minə. Kimru yakrəni-ərhav Nəvsaoyen Huvə kimi nəmə Gris, kini irisir karhivən mirhini-ərhav kimi nəmə Isrel^p. ¹⁰Mərig kimisaiyoh əmə mə tukmə yakravən, mərig rikimru tukraməkeikei maməsik yavən has minə kwuse Jerusalem mə jakwasitu irəriə. Kini rikik rimnagian əmə tuk wok a.^q

Pol rimnhek Pita

¹¹⁻¹⁴Kini kwasig ikin, yimirerig-pən apa yerkwanu kirik e Antiok. Nipig yimnamarə apaikin, kini Pita rikwasig min muə. Kini maməvigin iriə in minə tiksin yamə mine kasəhuak. Mərig iriə pəh nien mə nəmə Isrel.^r Kini nipig narmamə kape Jemes, yamə mine kimnhasi-pən Jerusalem khatərhav-pə, iriə kimishek Pita, mhamə, “Ah. Narmamə minə e pəh nien mə nəmə Isrel, tukaməkeikei kəsik-pən əriə, tamə Kughen ripəh nasituyen irəriə.” Kini nəgkiarien e kimnhani rimnoriah Pita, mor rauris, kini miğin kin nivəniən məvigin iriə nəmə pəh nien mə nəmə Isrel. Pita rigin kin əriə məknakin, mivi nəməhuak minə tiksin apa Antiok, yamə mine iriə nəməhuak minə e ye kwənərəus kape nəmə Isrel, iriə min kimnhauə tuk Pita masor norien kape yermamə yame kafan nəgkiarien ror kiraru, kini mhagin kin nəməhuak yamə mine kipəh nivəhyen nao kimi əriə. Mhavi-pə min Banabas, kini ramgin min kin əriə. Mərig ye nipig yimnəm mə iriə khapəh nisəri-pən-atuatukien swatuk yame Nəvsaoyen Huvə ramni, yimnərip Pita ye nimri mirh, mamni-pən əusik-əusik mimə, “Nar apnapig ik yemə Isrel, mərig nakpəh nəri-pəniən natuakəmien kapərao. ?Kini rhawor e nakaməkeikei kimi narmamə yamə mine pəh nien mə nəmə Isrel mə tuksəri-pən natuakəmien kapərao?”

¹⁵“Nəfrakisien mə kirao kimirasi-pən atuatuk ye kwənərəus kape nəmə Isrel. Pəh nien mə kirao yemə Gris mir yame nəmə Isrel rikiriə raməsik mə iriə m-fam yakapir loa minə. ¹⁶Mərig taktakun ai kirao krarkun mə pəh nien mə Kughen raməm mə narmamə yamə mine kisəri-pən loa kape nəmə Isrel kisatuatuk ye nimrin tukun. Nikam. Yermamə yame ramhatətə əfrakis ye Yesu Kristo, in əmə en ratuatuk ye nimri Kughen.

^p 2:9 Gris ramni mə iriə tukhavən misəm “Nəmə kivəh nao kimi əriə.”

^q 2:10 Wok 11:29-30 ^r 2:11-14 In ikin e, Pita rimnəsik loa kape Moses, yame ramni mə nəmə Isrel tukhapəh nisəvigin-kwisien nəmə Gris. ^s 2:12 Wok 11:3

Nətərigien e in e ror ətawə tukasəkeikei mishatətə əmə ye Yesu Kristo mə tuksatuatuk ye nimri Kughen. Pəh nien mə Kughen raməm əmhen ətawə mə kisatuatuk meinai kasəri-pən loa, mərig raməvheikin əmə ətawə meinai kashatətə ye Yesu Kristo. Pəh nien mə nəri-pənien loa in swatuk kape yermamə mə in tukratuutuk ye nimri Kughen.¹

¹⁷“Kitawə e kasətigətə ye Yesu Kristo mə tukhauə misatuatuk ye nimri Kughen. Mərig nəmə Isrel tiksın, rikiriə raməsik mə kitawə nəmə hah minə mərig in ai kitawə khapəh nisətigətəyen ye loa. ?Ror məkneikin mə Yesu Kristo rimivi-pən ətawə mə tuksakapir loa uə? Nikam. Ripəh norien məkneikin. ¹⁸Mərig, tukmə yakarar mamrerig-pən tuk loa mamətigətə iran, ramhajoun-pən mə yakpəh natuatukien ye nimri Kughen. ¹⁹⁻²⁰Ror məkneikin meinai nīpig yakamarkut pik tuk nəri-pənien loa, kini yakaməm mə norien e ripəh nəmhenien mə tukror yo yakatuatuk ye nimri Kughen. Ror məkneikin, yimnapəh nəri-pənien loa tuk nuəyen yemə atuatuk. Rəmhen kin yame yimamhə, kini taktakun ai loa ripəh narmaruyen ye nimraghien vi kafak. Yimnor məknakin mə jakamor əmə nətərigien kape Kughen. Rəmhen kin yame kimisəsik-pən əmru Kristo ye nai kamarkwao kin. Nimraghien akwas kafak rimamhə. Mərig yimnarhapə min kimru Kristo. Kini taktakun ai, pəh nien mə yo yakamragh, mərig Kristo ramragh yerikik. Kini ye nimraghien fam kafak, yakamhatətə əmə ye Ji Kughen, yame ramorkeikei pik yo, kini muə mimhə mivəh miragh yo.” ²¹Nihuvəyen e, Kughen ramautə-pə kin kimi ətawə, in rehuə pik. Kini to yakpəh noriahyen norkeikeiyen e yame Kughen ramautə-pə apnapig əmə kin. Mərig yakaməm mə kimiə tiksın, nakasəri-pən loa mə tukror əmiə naksatuatuk ye nimri Kughen. Mərig ripimə nəri-pənien loa ripior narmamə kisatuatuk ye nimri Kughen, to nimhəyen kape Kristo ripior nar apnapig əmə kin.

Nəmə Galesia kwəsəpəh swatuk

3 ¹Nəmə Galesia, kimiə nakseno-eno pik. ?Pa rimnəko-pən məknenkin əmiə nakhavən ye swatuk iko iko? Yimnhani huvə-pre pawk tuk əmiə mə Yesu rimivəh narpinien tuk əmiə ye nai kamarkwao kin, ?mərig rhawor? ?Tukmə ror yermamə kirik rimivəhsi-pən vəhsi-pən kimi əmiə kini mivi-ta əmiə mor əmiə nakseno-eno uə? ²Hani-ru tuk yo mhamə, ?Kughen rimivəh-si-pre Nanmin Kafan kimi əmiə meinai kimiə nakasəri-pən loa, uə nikam? Nikam. In rimivəh-si pre Nanmin kafan kimi əmiə meinai kimiə nakashatətə ye Nəvsaoyen Huvə kape Yesu Kristo. ³?Mərig rhawor nakaseno-eno pik məknenkin? Apa kupan ikin, kimiə nimisətigətə əmə ye Nanmin kape Kughen, mərig taktakun ai nakwəsəpəh misətigətə əmə ye nəsaninien kapəmiə. ⁴Nimisərig nəmhəyen

¹ 2:16 Wok 15:10-11; Rom 3:20-28; Gal 3:11 ² 2:20 Gal 1:4

rehuə meinai nakshatətə ye Nəvsaoyen Huvə. ?Mərig nimisərig apnapig əmə nəmhəyen e uə? Nīkam. Pəh nien mə kape nar apnapig əmə. ⁵Mərig pəh nien mə Nanmin kape Kughen ramor nīm̄tətien tiksīn kimi əmiə meinai naksəri-pən loa. Mərig ramor nīm̄tətien tiksīn kimi əmiə meinai nimisərig Nəvsaoyen Huvə kape Yesu Kristo kini mishatətə iran.

Nəri-pənien loa mine nhatətəyen ye Yesu

⁶Yermamə kirik, Ebrahim, yame Nəkwəkwə kape Kughen rimnəvsao-ərhav ta kin rimini məkneikin mimə, “Ebrahim in rimnhatətə timtim ye Kughen, Kughen rimini mə in ratuatuk ye nimrin.” *(Gen 15:6)*

Ye swatuk kirikianə əmə, ⁷narmamə yamə mine kishatətə ye Kughen, In raməm əmhen əriə mə kisəmhen kin kwənərəus atuatur kape Ebrahim.

⁸Nəkwəkwə kape Kughen ruini ta kupan mə Kughen tukrivəh narmamə yamə minə pəh nien mə kwənərəus kape Isrel, yamə mine kishatətə iran, khauə tukun, mor əriə kisatuatur ye nimrin. Kupan, Nəkwəkwə kape Kughen rimini-ərhav nəgkiarien huvə kirik kin Ebrahim mimə,

“Yo jakor kwənərəus kafam mə iriə tuksor swatuk yame jakvəhsi-pən nihuvəyen kimi tanimtanə iran.” *(Jen 12:3)*

⁹Ror pən Kughen rimnautə-pən kin kafan nihuvəyen kimi Ebrahim, meinai in rimnhatətə tim tim iran. Ye swatuk kirikianə əmə min, Kughen rirkun nautə-pənien kin nihuvəyen kimi narmamə yamə mine kishatətə əfrakis iran.

¹⁰Mərig narmamə minə a, yamə mine rikiriə raməsik mə iriə tukhavəh nimraghien mərig in ai kasəri-pən fam naha nhagin yame loa ramni, narmamə minə a, iriə kwəsarə ta ye nahasien. Rəmhen əmə kin yame Nəkwəkwə kape Kughen ramni mimə,

“Narmamə yamə mine khapəh nisor-atuaturkien narimnar minə fam yamə mine kimirai-pən ye Nəkwəkwə kape Loa mamharpin, iriə tukhavəh narpinien kirik.” *(Dut 27:26)*

¹¹Kini ror məkneikin, ratuatuk əmə tuk ətawə mə yermamə kirik rikək yame rimnəri-pən loa kape Kughen muə mə in yemə atuatur ye nimri Kughen. Mərig Nəkwəkwə kape Kughen ramni məkneikin mə,

“Narmamə yamə mine kisatuatur ye nimri Kughen, tukhashatətə iran mamharpin.” *(Hab 2:4)*

¹²Mərig nəgkiarien e raməgkiar kin nhatətəyen kapətawə ye Kughen. Nəri-pənien loa in ripəh nəmhenien kin yame nakamhatətə ye Kughen meinai nəri-pənien loa in rəmhen kin yame Nəkwəkwə kape Kughen ramni mimə,

“Yermamə yame ramni mə nəri-pənien loa in swatuk kape nivəhyen nimraghien rerin, yermamə e tukraməkeikei mor fam əgkap narimnar yame loa ramni.” *(Lev 18:5)*

¹³Narmamə m-fam əgkap khapəh nisəri-pənien naha nhagin yame loa ramni. Ror məkneikin, loa in ramərəhu-pə narpinien kimi ətawə,

kini kitawə fam kasarə ye nahasien. Mərig Yesu Kristo rimamhə ye nai kamarkwao kin, kini mivi-ta ətawə ye nahasien a. Yesu In rimivəh narpinien tuk təvhagə has kapətawə rəmhen əmə kin yame Nəkwəkwə kape Kughen ramni mimə,

“Tukmə kəsik-pən yermamə kirik ye nai kamarkwao-kin,
ramhajoun-pən mə kimnor narpinien kimin.” *(Dut 21:23)*

¹⁴ Yesu Kristo rimamhə məkneikin mə narmamə minə fam tukasarə ye nihuvəyen yame Kughen rimivəhsi-pən kupan kimi Ebrahim mimə tukrivəhsi-pən kimi kwənərəus kafan. Kini nar a ror məkneikin mə in e taktakun mine kitawə narmamə yamə mine kishatə ye Yesu, kitawə kharkun nhavəhyen Nanmin kape Kughen yame Kughen rimirpen mə tukrivəhsi-pən kimi narmamə.

Kughen rimnəkupan mini promes kafan, mərig loa rimikwasig mipəh nəspirien ətawə

¹⁵⁻¹⁶ Piak minə mine nowinik minə. Ye nimraghien kapətawə, kitawə kharkun norien kape niniyen promes minə. Tukmə yermamə rimə tukrini promes kirik, to kipəh nivəhsi-tayen, to kipəh nəsik-əpnisien. Ye norien kirikianə əmə min, Kughen rimirpen pən kafan nərigien kimi Ebrahim ye nikarin kape kafan kwənərəus. Kini ye nəgkiarien a, ripəh nien mə rimirpen pən kwənərəus minə fam kape Ebrahim, mərig rimirpen pən əmə yermamə kirikianə əmə yame tukrisi-pən ye kafan kwənərəus. Yermamə e in e Yesu Kristo.” ¹⁷ Kini kafak nəgkiarien, nipran ror məkneikin mə apa kupan, Kughen rimini-ta mə tukharaptərəkin nəgkiarien kapəriu Ebrahim, kini ai newk fo hundred toti ruauə muavən ta, kini loa ripiuə. Mərig pəh nien mə loa a in ravəhsi-ta nəgkiarien yame In rimini-pən tuk Ebrahim. Loa a to ripəh noriahyen promes kupan kape Kughen.” ¹⁸ Yakaməgkiar məkneikin meinai ripi mə nəri-pəniyen loa in swatuk kapətawə mə tukasarə ye nihuvəyen kape Kughen, ripihajoun mə promes yame Kughen rimini kupan in nar apnapig. Mərig ripəh norien məknakin: Promes yame Kughen rimini-pən tuk Ebrahim in swatuk yame in tukramarə iran ye nihuvəyen kafan.”^x

Loa, kafan aikin norien

¹⁹ Yermamə kirik tukripiayoh mimə, “?Tukmə ror məkneikin, rimnhawor e Kughen rimnərəhu-pə loa?” Promes yame Kughen rimini-pən tuk Ebrahim in rimnəkupan marə, mərig loa in rimikwasig. Rimaue mə tukrhajoun ətawə mə kitawə yor təvhagə hah minə. Mərig Kughen rimnərəhu loa a mə tukramarə mamvən mamvən meriaji yermamə a ye kwənərəus kape Ebrahim tukrarha-pə tuk ətawə. Kitawə kwənharkun mə loa a, kafan wok rhuvə, mərig rikimiə

ν 3:15 Jen 12:7; 13:15; 24:7 w 3:17 Eks 12:40 x 3:18 Rom 4:14

tukraməkeikei maməsik mə loa a, Kughen rimnəkupan mivəhsi-pən kimi agelo minə. Kwasig ikin kipihavəhsi-pən kimi kwən a Moses. Moses, in swatuk kape nivəhsi-pəyen loa kimi ətawə. Mərig nipig Kughen rimini promes tuk Ebrahim, ripəh norien məkneikin. ²⁰Kughen In rimipəh nirpenien yermamə kirik mə tukrəgkiar kimi Ebrahim. Mərig In atuaturuk əmə rimnəgkiar-pən atuaturuk ye nimri Ebrahim mamripen-pən promes kafan kimin.

²¹Kini pəh nien mə loa e rimaue mə tukrivəh-si ta promes kape Kughen. Nikam. To loa ripirkun nivəhsi-pəyen nimraghien vi kimi ətawə, kitawə kipiharkun nhauəyen misatuaturuk ye nimri Kughen. Mərig ripəh norien məkneikin.^y ²²Loa kirik ror məkneikin rikək, meinai Nəkwəkwə kape Kughen ramni mə norien has rimnərkis fam ətawə. Kini kitawə m-fam kasəkapir loa minə. Ror məkneikin mə swatuk kirikianə əmə mə kitawə tukhavəh nihuvəyen kape Kughen yame rimirpen-pə ta kin kimi ətawə. Kini swatuk e, mə tukshatətə ye Yesu Kristo.

Nipig e taktakun, nipig kape nhatətəyen ye Yesu Kristo

²³Kupan, loa yame Kughen rimivəhsi-pən kimi Moses, in rimiraptərekin tim tim ətawə, rəmhen əmə kin yame kitawə kimnisarə ye kalabus, miseriaji-pə nipig e taktakun mine, Kughen rimnəhitə ye nimritawə kasəm swatuk kape nhatətəyen.^z ²⁴Ror pən loa e in rəmhen əmə kin yemehuə kirik yame ramarmaru irətawə, mamuə meriaji-pən nipig Kristo rimaue. Mə ye nipig a, kitawə kwənhauə misatuaturuk ye nimri Kughen, meinai kimishatətə iran.^a ²⁵Mərig taktakun ai, loa tukripəh narmaru-minien irətawə, meinai kwəshatətə ta ye Yesu Kristo.

Kimiə fam kirikianə meinai naksofugin-pən ye Yesu

²⁶Meinai kimiə nimishatətə ye Yesu Kristo, kimiə fam ji Kughen minə.^b ²⁷Kinor ta baptaes irəmiə khapsaah, mə kimiə nakwənhauə masor kirikianə kimiə min. Ror məkneikin, kimiə nimnhavəh norien huvə minə kape Yesu rəmhen əmə kin yame nimisarkoah kin neipən vi kirik.^c ²⁸Kini kimiə m-fam əgkap nimisofugin-pən ye Yesu Kristo, kini kimiə mfam naksəm nəmhen. Rhuvə mə kitawə tukhapəh nisəwhai-minien narmamə, nar apnapig tukmə iriə nəmə Isrel, uə nəmə kantri pisin pisin minə, uə slef, uə pəh nien mə slef, uə yerman, uə piraovin.^d ²⁹Kimiə fam narmamə kape Kristo. Ror məkneikin mə kimiə kwənəreus minə əfrakis kape Ebrahim. Kini ye swatuk kirikianə əmə min, nihuvəyen yame Kughen rimirpen-pən kimi Ebrahim, kimiə takhavəh misarə iran.^e

Pəh nien mə kitawə slef kape loa, mərig kitawə ji Kughen minə

4 ¹Taktakun ai, jakəgkiar kwəkwə min ye norien kapətawə, mamni nuhpikinien kirik. Tukmə yermamə kirik rimhə, tini tukrivəh kafan

^y 3:21 Rom 8:2-4

^z 3:23 Gal 4:3

^a 3:24 Rom 10:4

^b 3:26 Jon 1:12

^c 3:27 Rom 6:3

^d 3:28 Rom 10:12

^e 3:29 Rom 4:13

nautə minə fam. Mərig tukmə tini ramarkəskəh hanə, to ripəh nehuəyen ye kafan nautə, rəmhen kin yame slef kirik to ripəh nehuəyen ye nautə kirik. ²Mərig tini a tukraməkeikei mamərə iriə piauni karin minə tiksın mamvən meriaji-pən nipig kafan tatə rimini mə in rirkun nivəhyen nautə yame rimnərəhu-pən kimin. ³Kini kitawə min tuktosor məknakin. Apa kupan, kitawə kimisəmhen kin kwajikovə - kitawə slef minə kape loa yamə mine kasarmaru irətawə.^f ⁴Mərig ruauə ye nipig atuutuk yame Kughen rimini, kini Kughen rimnher-pə kin Tini ruə. Piraovin kirik rimirəh, rarha-pə ye tokrei tanə. Kini in maməri-pən atuutuk narimnar fam yame loa ramni. ⁵Rimnor məknakin mə tukririsin ətawə yamə mine loa rimnərkis ətəəkən ətawə, pəh Kughen tukriri ətawə, mirisin ətawə khauə rəmhen kin nipnətin atuutuk minə.^g

⁶Kini taktakun ai, Kughen rorkeikei mə tukror əpu mə kitawə nipnətin minə, mher-pə kin Nanmin kape Tini rimauə irətawə minə fam, kini mor ətawə kasokrən kin Kughen mə “Tatə.” ⁷Tuk nar ai, pəh nien mə kitawə slef minə, mərig kitawə nipnət Kughen əfrakis minə. In rimivəhsi-pə narimnar huvə minə kimi ətawə yame In ruini ta mə tukrivəhsi-pən kimi nipnətin minə.^h

Pol rikin raməmhə tuk nəmə Galesia

⁸Apa kupan, kimiə nimiseinein Kughen. Kimiə masəhuak kimi yarmhə minə mhamə ta mə kapəmiə kughen minə. Iriə kimisərkis ətəəkən əmiə, mərig pəh nien mə iriə kughen əfrakis minə. ⁹Mərig taktakun ai, nakwənharkun Kughen. Uə, rhuvə mə jakni məkneikin mə Kughen ruirkun ta əmiə. ?Mərig rhawor e nakwənharerig-pən min tuk natuakəmien minə a? Kapəriə nəsaninien rikək. Kini to kamhavən, tukhapəh nisorien nar huvə kirik kimi əmiə. ?Rhawor nakhamə iriə tuktərkis ətəəkən min əmiə? ¹⁰?Rhawor nakasəri-pən natuakəmien kapəriə ye nipig minə kapəriə, mine makuə minə kapəriə, mine nipig rhakə minə, mine newk minə kapəriə?ⁱ ¹¹!Kəsi narman! !Yo yakamgin pik tuk əmiə! !Yakaməm mə yimnor pik wok irəmiə tuk nar apnapig əmə!

¹²⁻¹³Piak minə mine nowinik minə, yo yakaməgkiar skai kimi əmiə mimə apa kupan, kimiə nimnhapəh nisarəyen ye loa kape Moses, kini yo yimauə məm əmiə kisarə, yimivəh norien kapəmiə, məpəh nəripənien loa. Kini taktakun ai, yakorkeikei mə kimiə min takhavəh norien kafak, mhapəh nisorien mə loa tukriraptəəkən tim tim əmiə. Kimiə rikimiə tukrəsik mə in apa kupan, nipig yimnamni-ərhav Nəvsəoyen Huvə kimi əmiə meinai yimnamhə, mamərə kitawə-m kimiə. Mərig nar apnapig mə yo yimnamhə ye nipig a, mərig kimiə nimnhapəh nisorien yo yakərig rahas. ¹⁴Nəmhəyen kafak rimnərik mitə əmiə, mərig rikimiə rimipəh

^f 4:3 Kol 2:20 ^g 4:4-5 Jon 1:14; Rom 1:3 ^h 4:6-7 Rom 8:15-17 ⁱ 4:10 Rom 14:5; Kol 2:16

nəsikhahyen yo, kini nimnhapəh nishekien yo. Kimiə nimnhavəh huvə yo mamhavən ye nəkwai nimə kapəmiə minə, rəmhen əmə kin yame nakhakir agelo kirik kape Kughen raurə ye nəkwai nimə minə kapəmiə minə, uə nakhakir Yesu Kristo raurə ye nəkwai nimə kapəmiə minə.

¹⁵Kupan, kimiə nimisorkeikei pik yo, misasitu irak ye narimnar fam ye nirkunien kapəmiə. ?Mərig rhawor e taktakun mine? ¹⁶Rikik raməsik mimə tukmə ror nəgkiarlen əfrakis minə kafak ramor əmiə nakwəsəməkin yo.

¹⁷Yhajoun eikuə minə e kasəmnhawk pik mə tukhaukreikin kapəmiə nətərigien kini kimiə nakhakwasig kin əriə. Mərig iriə khapəh nisorien məknakin mə tuksasitu irəmiə. Kisorkeikei əmə mə tukhavəhsi-ta əmiə tuk yo mə kimiə taksəmnhawk pik tuk nikwasigien kin əriə. ¹⁸Nəmnhawkien in rhuvə, mərig taksəmnhawk tuk nar yame rhuvə nipig mifam, pəh nien mə ye nipig əmə yame yakamarə kitawə-m kimiə.

¹⁹Kafak kwajikovə minə. Yakamərig raha tuk əmiə rəmhen kin yame mama ramhə mə tukreimək kin kwajikovə. Yakamasək pik tuk əmiə meriaji takhauə misəmhen kin Yesu Kristo. ²⁰Yakorkeikei pik mə jakamarə kitawə-m kimiə ai taktakun mine meinai tukmə yakamarə kitawə-m kimiə, jakpəh nəgkiar-pikien kimi əmiə. Mərig taktakun ai, yakamarə isok tuk əmiə, kini meinein mə jakhawor pən iran mine masitu irəmiə.

Nivusien ris ye Hega mine Sera

²¹Kimiə narmamə yame naksorkeikei pik nəri-pənien loa, takshorpin-ru kafak nəgkiarlen. ?Nimisərig ta naha nhagin yame Nəkwəkwə kape Kughen ramni, uə nakhapəh hanə nisərigien? ²²In ramni Ebrahim yame rimirəh tini yerman kiraru. Kirik, slef kafan rimirəh. Kini kirik, piraovin atuatur kafan rimirəh.^j ²³Kwajikovə yame slef piraovin rimirəh, in rimnarha ye nətərigien əmə kape yermamə. Mərig kwajikovə yame piraovin atuatur kafan rimirəh, in rimnarha meinai Kughen In rimirpen ta mə piraovin a tukrirəh.^k ²⁴⁻²⁵Kini kitawə kharkun nhavusien ris kin piraovin mir a, mhaukreikin-pə nipran irətawə. Piraovin mir a kwhajoun promes mir yame Kughen rimnor kimi narmamə. Pian e Hega, in mine kwənərəus kafan, iriə kisəmhen kin slef yamə mine tukhapəh nhavəhyen narimnar kape tatə. Pian e in rəmhen əmə kin promes yame Kughen rimnor ye tukwas apa Sinae apa ye tanə ehuə e Arebia - ikin aikin a Kughen rimivəhsi-pən loa ikin kimi Moses ikin. Kini in rəmhen kin taon ehuə kirik e Jerusalem yame narmamə ikin kamharaptərəkin tim tim loa ikin. Kini iriə kasəmhen kin slef yamə mine loa ramehuə irəriə. ²⁶Mərig

^j 4:22 Jen 16:15; 21:2 ^k 4:23 Rom 9:7-9

Jerusalem kirik min apa ye rao ye neai, in rəmhen kin piraovin yame pəh nien mə slef, yame loa ripəh nehuəyen iran. Kini in mamə kapətawə,¹ 27 meinai Nəgkiarien kape Kughen ramni mimə,

“Ik e nimnor siə kin ik. !Agien!

Ik e nimipəh nərigien nəmhəyen kirik tuk neiməkien.

Okrən apomh, mamagien,

Meinai nar apnapig nimipəh nırəhyen kwajikovə kirik meriaji minəpiahuaru,

mərig taktakun ai, kafam kwənərəus minə kwənhapsaah rapita

piraovin yame iriu kafan yerman kwarə.” (Aes 54:1)

28 Mərig piak minə mine nowinik minə. Kimiə naksəmhen kin ji Sera e Aesak meinai Kughen rimirpen min əmiə.^m 29 Kupan, kwajikovə e Ismael, ji Hega, yame rimnarha ye nətərigien əmə kape yermamə, in rimnoriah pik kwajikovə e Aesak yame rimnarha ye nəsaninien kape Nanmin kape Kughen. Kini norien a rəmhen əmə kin e towei mine: In e, narmamə yamə mine iriə slef kape loa kasoriah ətawə yamə mine kwəshatətə ye Kughen misarha vi ye Nanmin kape Kughen. 30 ?Mərig Nəkwəkwə kape Kughen rimini mə naha? In ramni mə,

“Ik takaməkeikei mher-ye rhav kin piraovin e slef mine tini. Iriu tukwəta ikin e, meinai ji pian a, in tukripəh nivəhyen nautə kirik kape rimni.

Nautə mifam kape tata ramvən kimi ji pian yame pəh nien mə in slef.” (Jen 21:10)

31 Mərig kitawə e, kitawə pəh nien mə nipnət pian e slef; kitawə nipnət pian e yame rimivəh promes minə kape Kughen.

Yesu rimirisin kafan narmamə minə

5 1 Nipig Yesu Kristo rimirisin ətawə, rimnor ətawə mə loa kape Moses tukripəh narmaruyen irətawə. Ror pən, kimiə takasəkeikei misərer tim tim ye nhatətəyen kapəmiə, mhapəh niseighanien kin loa mə tukrarmaru min irəmiə. Apa kupan, loa e, rimnərik mitə əmiə mamor əmiə mə kimiə slef minə kafan.

2 Taksərig-ru nar e yakamni. Yo Pol, yakamni-pre nəgkiarien e tuk əmiə mimə tukmə kimiə nakseighan kin əriə mə tukhavəh nao kimi əmiə, ramhajoun pən mə naksor təkun wok yame Kristo rimnor. 3 Kini yo yakaməgkiar skai pre min kimi əmiə mimə yermamə yamə rameighan kin mə tukvəh nao kimin, in ravəhsi-pən atuk in ye kwermi loa kape Moses. Kini yermamə yame loa ramarmaru iran, in tukraməkeikei məri-pən fam əgkəp narimnar fam yame loa ramni. 4 Kimiə e yame nasarkut-arkut tuk nəri-pənien loa mə tukror əmiə naksatuatuk ye nimri

¹ 4:26 Hib 12:22; Rev 21:2,10 ^m 4:28 Jen 15:4-5; Rom 9:7

Kughen, ramhajoun pən mə nakwəsəpəh ta Yesu Kristo. Nakwənhavəhsi-pən nīmetaimiə kimi nīhuvəyen kape Kughen. ⁵Kini mərig kitawə e Nanmin kape Kughen ramor ətawə kasərəhu-pən əmə kapətawə nətərigien ye Kughen, pəh In tukror ətawə kisatuatuk ye nīmrin, meinai kitawə kishatətə əmə ye Yesu Kristo. ⁶Kasərəhu-pən məkna nətərigien kapətawə ye Kughen meinai narmamə yamə mine kasofugin-pən ye Yesu Kristo, in nar apnapig mə kimivəh nao kimi əriə, uə kipəh nīvəhyen nao kimi əriə. Mərig nar ehua e, in əmə e nhatətəyen ye Yesu Kristo. Nhatətəyen e ror ətawə kasorkeikei Kughen, masor min norkeikeiyen kimi narmamə.ⁿ

⁷⁻⁸Apa kupan, yimnəm əmiə mirkun mə kimiə nakasaiyu əsanin ye swatuk atuatuk ye nīmraghien kapəmiə mə takseriaji mak. Mərig taktakun, nakwənharerig. Kughen rimnokrən ta kin əmiə. ⁷Mərig nipa minə kasərer əswasig kin kapəmiə swatuk, masəko karin əmiə mə taksəri-pən min loa kape Moses? Yakirkun mə Kughen to ripəh norien məkneikin irəmiə. ⁹Mərig nhajounien eikuə en yame kamhani tukripioriah fam əgkap əmiə rəmhen kin yis yame kivəhsi-pən ye bred ramher fam əgkap bred.^o ¹⁰Mərig yakirkun mə nəfrakisien, Yermaru tukror nətərigien kapəmiə tukruə min mor kirikianə kitawə-m kimiə. Kini yo yakirkun huvə mə yermamə e yame ramoriah kapəmiə nətərigien məkna kin, nar apnapig mə in yemehua kirik uə in yemə hawor pən iran mine, mərig Kughen tukror narpinien kirik kimin.^p

¹¹Piak minə mine nowinik minə. Narmamə tiksın kamhani mə yo yakamni-ərhav mə narmamə yame kashatətə ye Kughen, tukaməkeikei kivəh nao kimi əriə. Mərig nəgkiarien e ripəh norien nəfrakisien kin. To yakpini-ərhav məkneikin, kini narmamə mine e yame kasəriwək kimiə miriə, rikiriə ripiagian əmə tuk yo. ¹²Mərig, səmru! Nəmə Isrel tiksın kasoriah yo mamharpəhu yo, mamhauh yo, meinai yo yakamni-ərhav mə nīməhyen kape Yesu ye nai kamarkwao kin, in əmə e, in tukrivəh miragh narmamə. ¹²Ye nətərigien kafak, narmamə mine e yame kashajoun oror əmiə, mhamə tukaməkeikei kivəh nao kimi narmamə, rhuvə mə iriə tuksərai ta əgkap əmə matuk kapəriə.

¹³Mərig piak minə mine nowinik minə, Kughen rimnokrən kin əmiə, kini mirisin əmiə mə loa kape Moses tukripəh narmaruyen irəmiə. ¹³Mərig takasərig huvə əmiə! Pəh rikimiə tukripəh nəsikien mīmə, “Rhuvə, yo yaknap ta ye loa. Taktakun ai yakirkun norien naha nhagin yame nīprak rorkeikei.” Kimiə takhapəh nhaniyen məkna kin. Mərig norkeikeiyen kapəmiə tukraməkeikei mor əmiə rikimiə ragien əmə mə taksasitu irəmiə minə.^q ¹⁴Meinai norkeikeiyen in raməpkəfugin nəgkiarien fam yame loa ramni. In e ramni mə, “Takaməkeikei morkeikei piam rəmhen kin yame

ⁿ 5:6 1 Kor 7:19; Gal 6:15 ^o 5:9 1 Kor 5:6 ^p 5:10 2 Kor 11:15; Gal 1:7 ^q 5:13 1 Pita 2:16

nakorkeikei atuk ik.”

(Lev. 19:18) ¹⁵Takasərig huvə əmiə. Tukmə kimiə nakasor timəht kimi əmiə minə, naksəmhen əmə kin kirəvin^r yamə mine kasəs atuk əriə minə, kini mus mus kapəmiə tukroriah əmiə.

Norien kape Nanmin kape Kughen mine norien kape narmamə

¹⁶Ror pən, yakamni-pre tuk əmiə mə kimiə, Nanmin kape Kughen tukraməkeikei mikir əmiə kini nakhakwasig kin. Kini kimiə takhapəh nisorien nar has yame nīpraimiə əmə rorkeikei. ¹⁷Təvhagə has minə a, in e, nīmisor narimnar has yame nīpraimiə atuk rorkeikei. Mərig norien e, in ravəhsi-əhu norien kape Nanmin kape Kughen. Kini Nanmin kape Kughen in rīpəh norkeikei-minien norien has yame nimnasor hanə kupan. Norien mir e kawor timəht kimi əriu minə, ror pən nakaseinein nisorien norien huvə yamə mine rikimiə raməsik mə taksor.^s ¹⁸Mərig tukmə Nanmin kape Kughen ramkir əmiə, to loa rīpəh min narmaruyen irəmiə.

¹⁹Kitawə kwənharkun norien hah kupan kape narmamə yame kimnasor hanə kupan: Nīpiraovin mine narman kamhakir apisapis əriə minə, kini iriə kasor norien has m-fam yame ror naurisien tuk niniyen; kapəriə nətərigien ramvən pik tuk norien has minə a. ²⁰Masəhuak kimi nanmi nar minə, masəmtah, masəməkin narmamə, masor timəht, masəmhawk, masor niemhaa, mhavəhsi-haktə atuk əriə, masəwhai əriə minə, misarə pisin pisin. ²¹Masanipin ye narimnar kape narmamə, misapis kin nīnimien, masor lafet mamharpəhu nətəwaoyen, masor narimnar ehuə min yame ror məknakin. Yakamor kwirig kimi əmiə rəmhen əmə kin yame yimnor kwirig kimi əmiə apa kupan: Narmamə yamə mine kasor norien minə a, iriə tukhapəh nhavənien misarə ye rao ye neiai yame rimnor apnəpeinə iran kape kafan kwajikovə minə.^t

²²Mərig tukmə Nanmin kape Kughen ramarə ye narmamə, nīmraghien kapəriə tukrikuə kin kwənkwan e in e: Kisorkeikei narmamə, rikiriə ragien, nəmərīnuyen ramarə yerkirīə, kapəriə nətərigien rapomh, rikiriə rehuə tuk narmamə, kini kapəriə norien in rhuvə. Kini narmamə kamhāni nəfrakisien irəriə. ²³Kini iriə nəmə mar. Kini kasarmaru ye nīprairiə. Norien minə e, iriə khahuvə pik, kini nəgkiarien kirik rikək ye loa yame ramni-əhu narimnar minə e. ²⁴Kitawə narmamə kape Yesu Kristo, kitawə kwəsəpəh ta norien has minə kapətawə, mhapəh nisorien narimnar yamə mine nīpraitawə əmə rorkeikei. Rəmhen əmə kin yame kimisəsik-pən nətərigien has minə kapətawə ye nai kamarkwao kin.”
²⁵Nanmin kape Kughen In rimivəhsi-pə ta nīmraghien kirik kimi ətawə,

^r 5:15 Nəgkiarien Gris rīpəh niniyen kirəvin, ramni əmə nuhpikinien ye timəht, rəmhen kin yame narmamə kasəs əriə minə. ^s 5:17 Rom 7:15-23 ^t 5:19-21 1 Kor 6:9-10

^u 5:24 Rom 6:6; Kol 3:5

kini rhuvə mə kitawə tuksəriwək ye norien huvə minə kafan. ²⁶Rahas mə kitawə tuksausit mhavəhsi-haktə pik ətawə, masəməkin ətawə minə.^y

Rhuvə mə tuksasitu irətawə tuk kajipə pam minə

6 ¹Piak minə mine nowinik minə. Tukmə kaməm mə yermamə kirik rimnor təvhagə has, rhuvə mə kimia e yame Nanmin kape Kughen ramkir əmia, takhavən misasitu iran misərip atuatur in. Mərig takhapəh nisəgkiar-pikien kimin, taksəgkiar mar əmə kimin, misor mə rikimia raməmhə tukun. Mərig takasərig əmia, tamə nar kirik yame nakasətapig kin tuk narmamə ror min əmia nakhamir.^w ²Kimia taksasitu irəmia minə. Taksasitu irəmia minə ye nipig nakasərə ye nipig ətən minə. Tukmə naksor məkneikin, naksəri-pən atuatur naha nhagin yame loa kape Kristo ramni.^x ³Meinai yermamə yame rikin raməsik mə in yerpirig, yermamə e, rikin rameikuə, meinai reinein nəmien mə in yermamə apnapig əmə. ⁴⁻⁵Mərig kimia takasəkeiki misəm huvə narimnar yame nakasor. Takhapəh nisəm-əmhenien norien kape narmamə pisin mə takharkun mə kapəmia norien rhuvə rapita. Takasəkeiki misəm huvə pisin əmə kapəmia wok, meinai narmamə kapəria wok ror pisin pisin. Kini iriə kamhavəh kajipə pam pisin pisin ye nimraghien kapəria kirikianə kirikianə. Mərig rhuvə mə rikimia tukragien tuk wok pisin kirik kapəmia, kini tukəm mə kapəmia wok in rhuvə əmə.^y

⁶Kimia takasəkeiki misəwhai narimnar minə tiksın kimi kapəmia yhajoun yamə mine kashajoun əmia ye nəgkiarien kape Kughen.^z

⁷Takasərig əmia, mhapəh niseikuəyen irəmia minə mhamə nakharkun nisorien naha nhagin yame nipraimə rorkeiki. Narpinien yame Kughen ravəhsi-pə, pəh nien in nar apnapig. Nimisuv naha nhagin kwənkwaı nai ye nəsimien kafam, ik min takrhi atuk min kwənkwan, mən. ⁸Yermamə yame raməsım kin norien has yame rimnasor hanə kupan, in rəmhen kin kwənkwaı nai hah kirik ye kafan nimraghien. In tukraməkeiki mikua kin kwənkwaı nai yame rahas. Kwənkwaı nai e, nipran e, in e nimhəyen. Mərig yermamə yame ramsuv kwənkwaı nai yame rhuvə, yame Nanmin kape Kughen ravəhsi-pən, Nanmin kape Kughen tukror in tukrikua kin kwənkwan yame rhuvə, kini tukrirhi. Nhag kwənkwaı nai en, in e nimraghien rerin.^a

⁹Ror pən, takhapəh nisəpəuyen kin norien yame rhuvə, meinai kitawə tukharhi kwənkwan yame rhuvə ye nipig atuatur kafan, tukmə khapəh nisəpəuyen wok. ¹⁰Kini nipig minə fam, tukmə kitawə kasəm kwənmhaan kirik, pəh kisor huvə pən kimi narmamə m-fam, kini rhuvə pik mə tuksor huvə pən kimi piautawə minə mine nowintawə yamə mine kamhani nəfrakisien ye Yesu Kristo.

^y 5:26 Fil 2:3 ^w 6:1 Mat 18:15 ^x 6:2 Rom 15:1 ^y 6:5 Rom 14:12 ^z 6:6 1 Kor 9:11,14;
1 Tim 5:18 ^a 6:7-8 Rom 8:13

Nəgkiarien infamien

¹¹ Jakrai nəgkiarien infamien kafak ye nəkwəkwə e kin kwermik. Kimiə taksəm mhamə kafak niraiken, rehuə pik.

¹² Nəmhajoun eikuə minə a kisorkeikei mə narmamə tuksəgnəgin əriə, ror pən, kasəkeikei kimi əmiə mə tukvəh nao kimi əmiə. Mərig kasəkeikei əmə kimi əmiə məknakin mə nəmə Isrel tiksın tukhapəh nisorien nahasien kimiə əriə. ¹³ Mərig kasəkeikei kimi əmiə mə tukvəh nao kimi əmiə meinai kisorkeikei mə narmamə tuksəgnəgin əriə tuk niviyen əmiə nakharerig-pən min tuk loa kape Moses. Mərig səm-ru, iriə min, khapəh nisəri-pən huvəyen narimnar yame loa ramni. ¹⁴ Mərig yo, pəh jakpəh nəgnəginien yo tuk nar kirik yame yimnor. Mərig jakaməkeikei maməgnəgin əmə Yesu Kristo Yermaru kapətawə tuk naha nhagin yame rimnor ye nipig In rimamhə ye nai kamarkwao kin. Rimamhə ye nai kamarkwao kin, mor yo yakpəh norkeikei-pikien narimnar kape tokrei tanə. Rimirisin yo ye narimnar minə a. ¹⁵ Nipig Kughen ravəhsi-pən nimraghien vi kimi yermamə, mamor in ratuatuk ye nimrin, nar apnapig tukmə kimivəh nao kimin uə kimipəh nivəhyen nao kimin.^b ¹⁶ Kini taktakun ai, yakaməhuak tuk narmamə yamə mine kasəri-pən huvə nəgkiarien e, iriə kwənərəus atuatuk minə kape Kughen. Yakaməhuak mə nəmərinuyen kape Kughen tukramarə tuk əriə, kini pəh riki Kughen tukrehuə tuk əriə.

¹⁷ Kafak e nəgkiarien infamien. Yo yakpəh norkeikeiyen mə yermamə kirik tukrini hah yo, meinai tamhek nimap minə e yame kimməsik yo kin kapiə apig kini kuh yo kərkis-ərkis yo kashajoun pən mə yo slef kape Yesu.^c

¹⁸ Piak minə mine nowinik minə. Yakaməhuak mə Yesu Kristo Yermaru kapətawə tukrautə-pre kin kafan nihuvəyen kimi əmiə. Amen.

^b 6:15 Gal 5:6; 2 Kor 5:17 ^c 6:17 2 Kor 4:10